

Osvrt na nacrt prijedloga Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama

Na dnevnom redu Sabora od 17.01.2023. je nacrt prijedloga Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama. Spomenuti nedovršeni, konfuzni i ne pravnim jezikom napisan uradak nije usklađen s međunarodnim obvezama Republike Hrvatske, pravnom stečevinom Europske unije, protivan je propisima o prostornom planiranju, propisima koji reguliraju koncesiju, javnu nabavu, te mnogim drugima pravnim izvorima, a sastavljen je bez pokušaja interne komunikacije među ministarstvima.

U postupku donošenja ovog akta u savjetovanju javnosti (znanstvenoj, stručnoj i zainteresiranoj) nije omogućeno komentiranje po člancima zakona ovog očito nedovršenog uratka, a rok obrade izvješća od 5 dana bio je neozbiljan, pogotovo ako se uzme u obzir da je podneseno 913 primjedbi.

Odgovori su bili većinski nije prihvaćen, djelomično prihvaćeno, primljeno na znanje, a u slučajevima kada je odgovor glasio prihvaćeno onda to u tekstu prijedloga zakona nije prihvaćeno, pa je riječ o prijevarnom ponašanju. U odgovoru primljeno na znanje navodi se da je tekst zakona nakon objave na javnom savjetovanju poslan na usuglašavanje tijelima državne uprave i drugim nadležnim tijelima, što ukazuje da javnost nije dobila obrađeni tekst prijedloga u javnom savjetovanju.

Novi Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama ne može se donijeti bez prethodno donesenog prostornog plana morskog područja, a to je obveza RH po Direktivi 2014/89/EU od 29. srpnja 2014. o uspostavi okvira za prostorno planiranje, po kojoj se prostorni planovi morskog područja moraju donijeti što prije moguće, a najkasnijem 31. ožujka 2021., a to nije izvršeno.

U tekstu ovog zakona nema ni odredbe koja izrijeком navodi koje se odredbe ovim zakonom prenose u hrvatski pravni sustav, jer je zaboravljeno da smo članica Europske unije.

Na brojnim mjestima, protivno ustavnim odrednicama općeg dobra, nije navedeno da o ustavnim vrednotama skrbi Sabor, kao najviši organ vlasti, a ne da tu ovlast uzurpira Vlada.

U ponuđenom i neustavnom izričaju teksta navedenih članaka dozvola (sada koncesijsko odobrenje) postaje pravo gradnje i izvođenja radova na općem dobru.

U uratku nije oživotvoreno temeljno pravno načelo da je koncesija uvijek iznimka od pravila, pa se ne želi ustrojiti postupak obveza opravdanosti davanja koncesije na pomorskom dobru.

Štoviše, dopušta se i potkoncesija kada koncesionar ne udovoljava uvjetima pa i nije mogao dobiti koncesiju, što je poticaj za korupciju, jer se stvara mehanizam podobnog koncesionara koji daje u potkoncesiju, uz neosnovano bogaćenje.

Apsurdna terminologija "morska ispred plaža hotela", "morska ispred plaža kampa" i "morska plaža ispred turističkog naselja" su vlasničkopravni termini. Može postojati čileanski vlasnik hotela, ukrajinski vlasnik kampa ili ruski vlasnik turističkog naselja, jer hotel, kamp ili turističko naselje jesu u vlasničkopravnom režimu, ali to nije plaža uz hotel, kamp ili naselje. Naime, plaža je nastala prije nego što je netko osnovao tvrtku koja u ima neku turističku djelatnost. Postojanje jedinstvene funkcionalne sredine privatnog vlasništva s općim dobrom iz prijedloga zakona je negacija općeg dobra koji nije u vlasničkopravnom režimu i ne može biti predmet teretovnice.

Unatoč neistinitim izjavama dužnosnika nadležnog ministarstva, prijedlog izrijekom navodi da se na dijelu pomorskog dobra opća upotreba pomorskog dobra može ograničiti, ili iznimno isključiti na određeno vrijeme na temelju koncesije, posebne upotrebe pomorskog dobra, te davanjem prava na privremeno gospodarsko korištenje pomorskog dobra.

Prijedlog zakona ne bavi se uopće problematikom zaštite morskog područja i slobodnom pristupu građanima moru kao neotuđivom nacionalnom bogatstvu. On je napravljen da bi se u naravi omogućila privatizacija obale od strane prvenstveno velikih inozemnih korporacija i getoiziralo lokalno stanovništvo i građani RH.

More, morska obala i otoci su od osobitog kulturnog, povijesnog, gospodarskog i ekološkog značenja i interesa za Republiku Hrvatsku i imaju osobitu zaštitu. Nasuprot tome, predlagač uratka nemušto i neustavno mijenja status općeg dobra s nedopustivim ciljem ostvarivanja stvarnih i založnih prava na općem dobru uz nespretno i nepravničke surogat intervencije.

Slijedom iznijetog, zbog brojnih suštinskih razloga nepoštivanja Ustavom zaštićenog općeg dobra i ogromnog broja nomotehničkih propusta, zahtjeva se povlačenje prijedloga Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama iz saborske procedure, kako bi se novi tekst napisao na ustavnim temeljima.